Муаррифии арзёбии стратегии муҳити зист, қисми II

Семинари онлайнии баланд бардоштани сатҳи огоҳӣ оид ба арзёбии стратегии муҳити зист дар Тоҷикистон.

Мартин Смутни
Мушовири байналмилалии САҲА

OSCE
Umwelt Bundesamt
AAP Advisory Assistance Programme
UNECE

Соҳаи истифодаи арзёбии стратегии муҳити зист

Силсилаи васеи санадҳои стратегӣ вуҷуд дорад – нақшаҳо, барномаҳо, стратегияҳо, консепсияҳо.

Арзёбии стратегии муҳити зист бояд танҳо дар баъзе санадҳои стратегӣ истифода шавад: яъне

- Муқаррароти қонунгузорӣ, танзимкунанда ё маъмурӣ тақозо кунанд
- Муассисаҳои давлатӣ омода кунанд ва расман қабул шавад
- Ба муҳити зист таъсири эҳтимолан назаррас доранд
- Муқаррарсозии чорчӯба барои дарёфти ризояти оянда ҷиҳати таҳияи лоиҳаҳе, ки эҳтимол АТМЗ-ро тақозо менамоянд

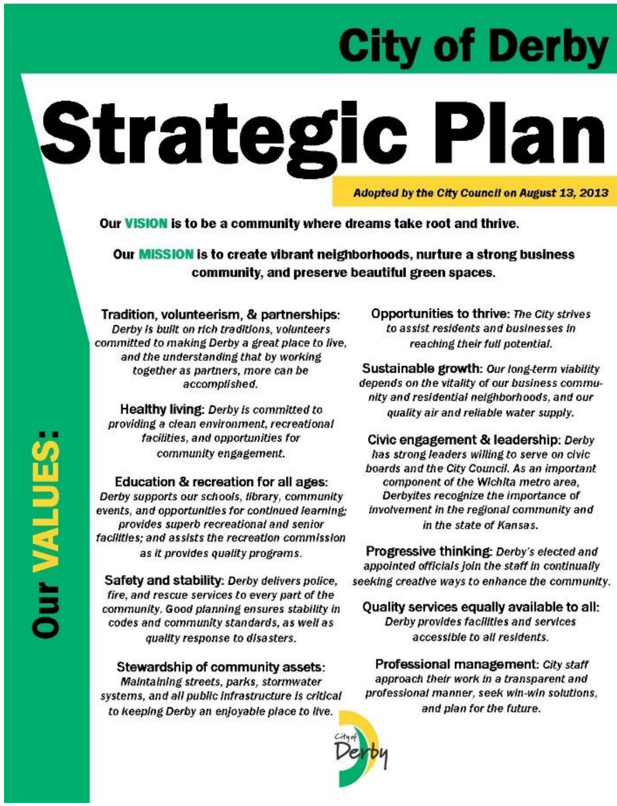
City of Derby

Strategic Plan

Adopted by the City Council on August 13, 2013

Our VISION is to be a community where dreams take root and thrive.

Our MISSION is to create vibrant neighborhoods, nurture a strong business community, and preserve beautiful green spaces.

Our VALUES:

Tradition, volunteerism, & partnerships: *Derby is built on rich traditions, volunteers committed to making Derby a great place to live, and the understanding that by working together as partners, more can be accomplished.*

Healthy living: *Derby is committed to providing a clean environment, recreational facilities, and opportunities for community engagement.*

Education & recreation for all ages: *Derby supports our schools, library, community events, and opportunities for continued learning; provides superb recreational and senior facilities; and assists the recreation commission as it provides quality programs.*

Safety and stability: *Derby delivers police, fire, and rescue services to every part of the community. Good planning ensures stability in codes and community standards, as well as quality response to disasters.*

Stewardship of community assets: *Maintaining streets, parks, stormwater systems, and all public infrastructure is critical to keeping Derby an enjoyable place to live.*

Opportunities to thrive: *The City strives to assist residents and businesses in reaching their full potential.*

Sustainable growth: *Our long-term viability depends on the vitality of our business community and residential neighborhoods, and our quality air and reliable water supply.*

Civic engagement & leadership: *Derby has strong leaders willing to serve on civic boards and the City Council. As an important component of the Wichita metro area, Derbyites recognize the importance of involvement in the regional community and in the state of Kansas.*

Progressive thinking: *Derby's elected and appointed officials join the staff in continually seeking creative ways to enhance the community.*

Quality services equally available to all: *Derby provides facilities and services accessible to all residents.*

Professional management: *City staff approach their work in a transparent and professional manner, seek win-win solutions, and plan for the future.*

City of Derby

OSCE

Umwelt Bundesamt | AAP Advisory Assistance Programme

UNECE

Соҳаи истифодаи арзёбии стратегии муҳити зист

Арзёбии стратегии муҳити зст барои нақшаҳову барномаҳо дар соҳаҳои зерин ҳатмист:

- **Кишоварзӣ**
- **Ҷангалпарварӣ**
- **Моҳипарварӣ**
- **Энертегика**
- **Саноат, аз ҷумла саноати истихроҷ**
- **Нақлиёт**
- **Рушди минтақавӣ**
- **Идоракунии партовҳо**
- **Идоракунии об**
- **Телекоммуникатсия**
- **Сайёҳӣ**
- **Банақшагирии шаҳру деҳот**
- **Истифодаи замин**

Арзёбии стратегии муҳити зист бояд дар санадҳои нав таҳияшуда ва тағйирот/иловаҳо ба онҳо истифода шавад.

Намудҳои муайяни нақшаҳову барномаҳо аз арзёбии стратегии муҳити зист озоданд.

- Нақшаҳову барномаҳое, ки мақсади ягонаи онҳо хидмат кардан ба мудофиаи миллӣ ё ҳолатҳои фавқулоддаи шаҳрвандист;
- Нақшаҳои молиявӣ ё буҷет ва

Соҳаи истифодаи арзёбии стратегии муҳити зист - намуна

Ҷумҳурии Чехия

- Арзёбии ҳатмии стратегии муҳити зист барои “консепсияҳо” дар соҳаҳое, ки Директиваи арзёбии стратегии муҳити зист (+ барои ҳифзи муҳити зист ва гуногунии биологӣ) пешбинӣ карда, барои додани иҷозат ба фаъолиятҳои тақозокунандаи арзёбии таъсири муҳити зист чорчӯбаро муқаррар менамояд
- Баррасии:
  - консепсияҳое, ки ҳудуди танҳо як мунисипалитет таъсир мегузорад ё
  - воридсозии тағйирот ба консепсияҳои аллакай тасдиқшуда
- Арзёбии стратегии муҳити зист барои мудофиа, нақшаҳои ҳолатҳои фавқулодда ва санадҳои буҷетӣ тақозо намешавад

Қадамҳои асосии арзёбии стратегии муҳити зист

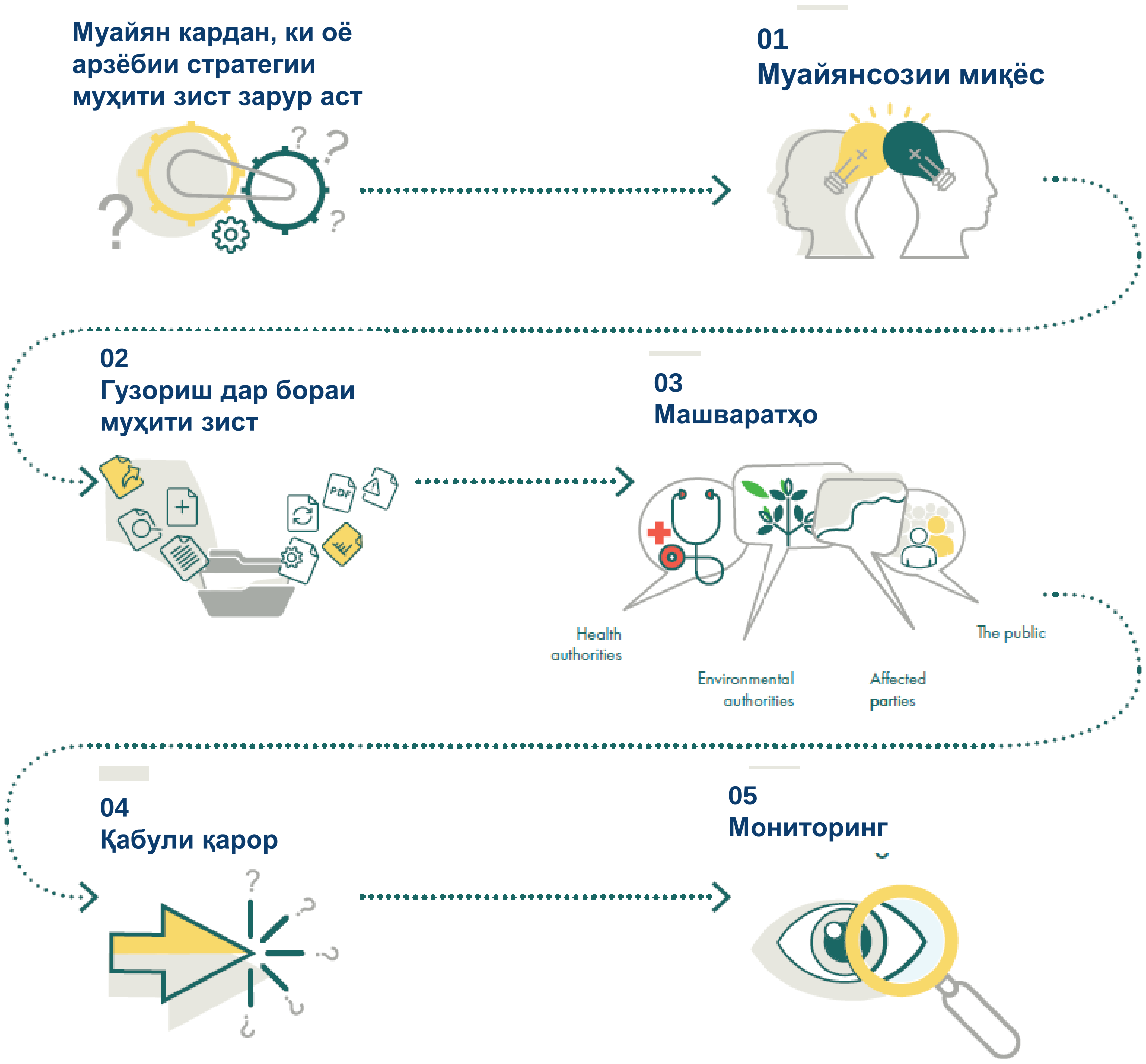

Қадамҳои асосии арзёбии стратегии муҳити зист

Муайян кардан, ки оё арзёбии стратегии муҳити зист зарур аст

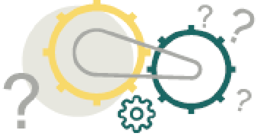

01
Муайянсозии миқёс

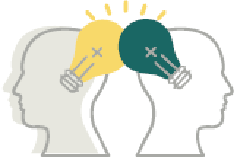

02
Гузориш дар бораи муҳити зист

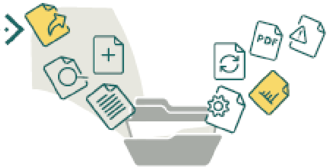

03
Машваратҳо

04
Қабули қарор

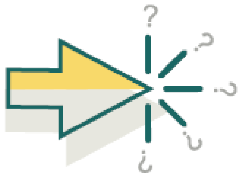

05
Мониторинг

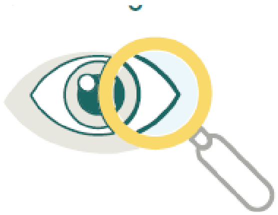

Тартибдиҳии нақша ё барнома	Арзёбии стратегии муҳити зист
	Муайян кардан, ки оё арзёбии стратегии муҳити зист дар чорчӯби Протокол зарур аст
Муайянсозии миқёси нақша ё барнома	Муайян кардани миқёси гузориш дар бораи муҳити зист (ва бо ин роҳ, анҷом додани арзёбӣ)
Таҳлили контекст ва ҳолати ибтидоӣ	Гузориш дар бораи муҳити зист
Таҳия ва муқоиса кардани алтернативаҳо	Таҳлил кардани контекст ва ҳолати ибтидоӣ Саҳм гузоштан ба таҳия ва муқоисаи алтернативаҳо
Ҳуҷҷатгузорӣ	Ба охир расондани гузориш дар бораи муҳити зист
Машварат бо мақомоти дахлдор ва ҷомеа	Машварат бо мақомоти дахлдор ва ҷомеа
Қабули қарорҳо	Саҳмгузориҳо ба қабули қарор
Мониторинги умумии раванди амалисозӣ	Мониторинги умумии раванди амалисозӣ

Машваратҳо ва иштироки ҷомеа

Машваратҳо

Мақомоти тандурустӣ

Мақомоти ҳифзи муҳит

Ҷонибҳои таъсирпазируфта

Ҷомеа

OSCE

Umwelt Bundesamt

AAP Advisory Assistance Programme

UNECE

Машваратҳо ва иштироки ҷомеа

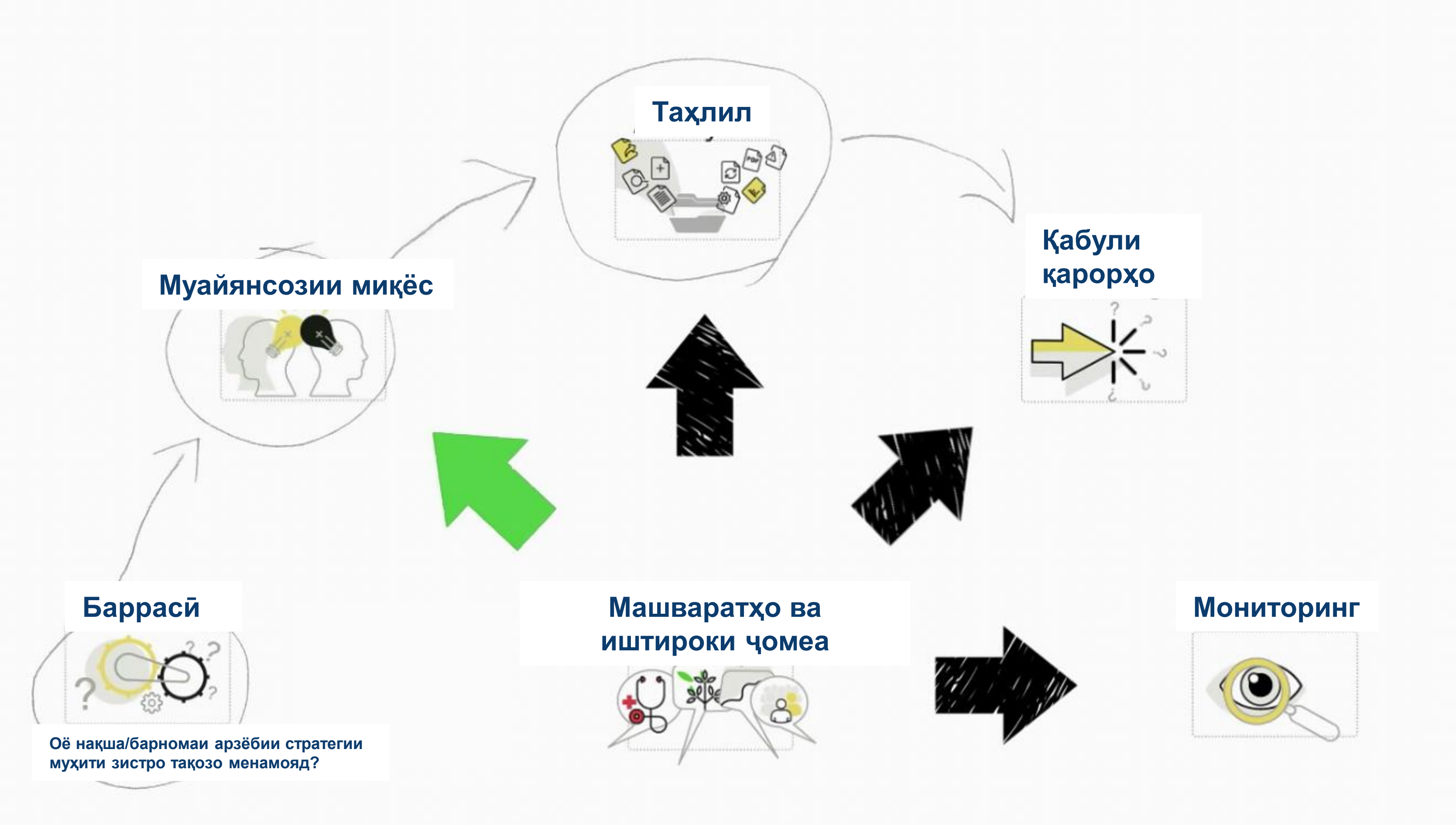

Фаъолон дар арзёбии стратегии муҳити зист

- Агентиҳои банақшагирӣ (вазоратҳои соҳавӣ, мақомоти минтақавӣ ва маҳаллӣ)
- Мақомоти ҳифзи муҳити зист ва тандурустӣ
- Дигар ниҳодҳои давлатӣ
- Ҷомеа (шахсони воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ҷомеаи шаҳрвандӣ, созмонҳои ғайридавлатӣ ва ғ.)
- Қабулкунандагони қарорҳо (ҳукумат, парлумон, шӯроҳои минтақавӣ ё мунисипалӣ)
- Мушовирон ва коршиносҳо
- Кишварҳои дигар

Намунаи ҳолати мушаххас

АРЗЁБИИ СТРАТЕГИИ МУҲИТИ ЗИСТ БАРОИ СТРАТЕГИЯИ МИЛЛИИ ОЗАРБОЙҶОН ОИД БА ИСТИФОДАИ МАНБАЪҲОИ АЛТЕРНАТИВӢ ВА ТАҶДИДШАВАНДАИ ЭНЕРГИЯ БАРОИ СОЛҲОИ 2015 – 2020

OSCE

Umwelt Bundesamt | AAP Advisory Assistance Programme

UNECE

Маълумоти пасзаминавӣ оид ба стратегия

Ҳадафҳои умумӣ:

- То 20% афзоиш додани ҳиссаи манбаъҳои алтернативӣ ва таҷдидшавандаи энергия дар истеҳсоли нерӯи барқ ва
- То 9.7% афзоиш додани ҳиссаи манбаъҳои алтернативӣ ва таҷдидшавандаи энергия дар маҷмӯи умумии истеъмол.

Захираҳои тавлидшудаи энергетикӣ

- Энергияи офтоб
- Гарморасонӣ аз офтоб ва энергияи геотермалӣ
- Энергияи биогаз
- Энергияи бод
- Нерӯгоҳҳои хурди обӣ-барқӣ

OSCE Umwelt Bundesamt AAP Advisory Assistance Programme UNECE

Development map of Azerbaijan Republic on alternative and renewable energy sources - by 2020

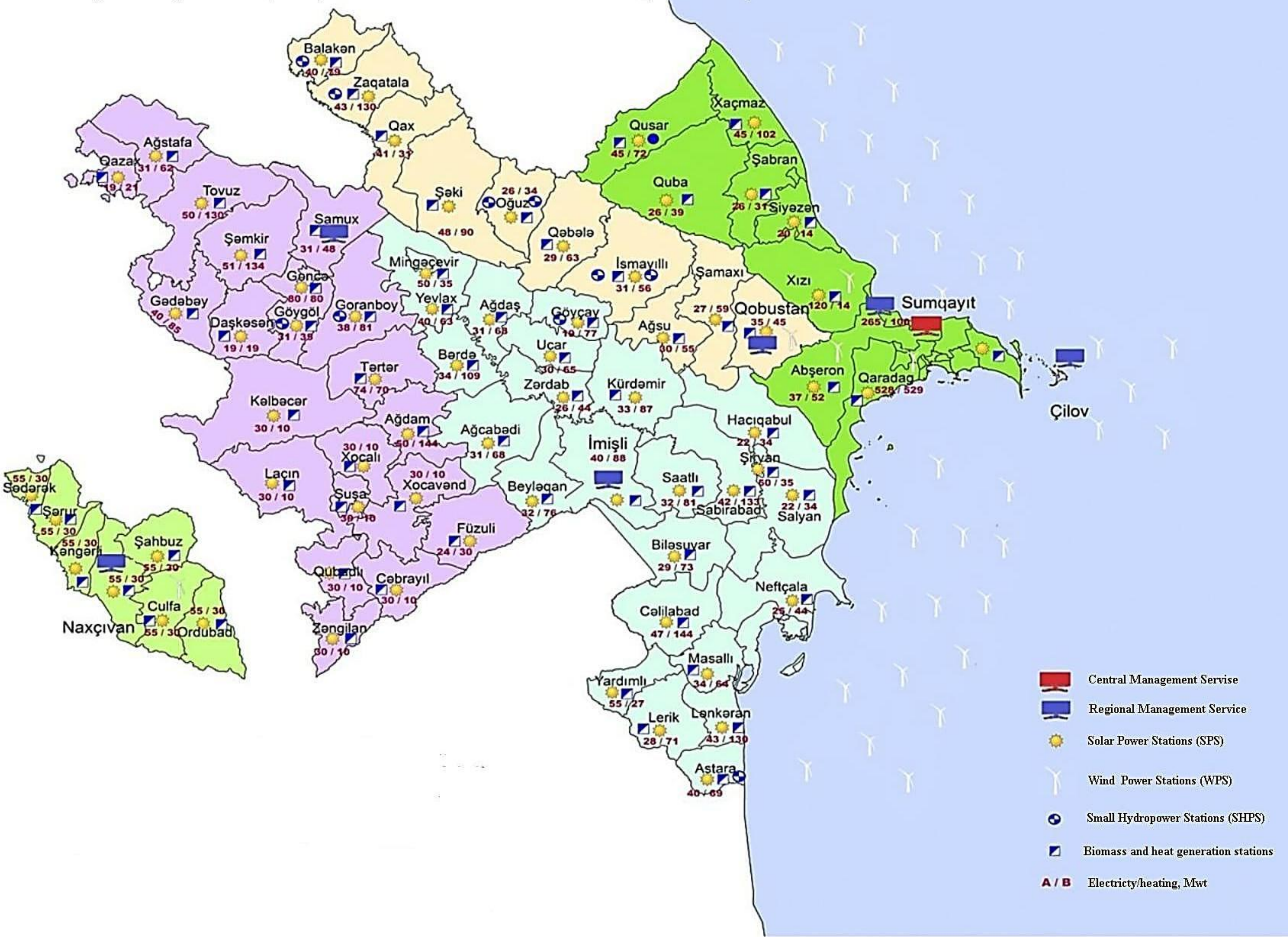

Қадамҳои арзёбии стратегии муҳити зист

- Муайянсозии миқёс: Муайян кардани масъалаҳои асосии муҳити зист ва саломатии инсон, ки бо Стратегия алоқаманданд (аз ҷумла машваратҳо барои муайянсозии миқёс)
- Таҳия кардани пешнависи гузориш оид ба арзёбии стратегии муҳити зист, аз ҷумла омодасозии
  - Маълумоти ибтидоӣ оид ба муҳити зист
  - Арзёбии таъсироти эҳтимолӣ ба муҳити зист ва саломатии инсон, ки бо Стратегия алоқаманданд ва таҳияи тадбирҳои дахлдори коҳишдиҳии онҳо.
- Машваратҳо бо ҷомеа, ҷонибҳои манфиатдори матлуб ва мақомоти давлатӣ
- Хулоса ва тавсияҳо: Шарҳи мухтасари бозёфтҳои асосӣ, тавсияҳо барои Стратегия ва пешниҳоди кори пайгирӣ, мониторинг ва арзёбие, ки бояд анҷом дода шавад.

OSCE Umwelt Bundesamt AAP Advisory Assistance Programme UNECE

Намунаҳои масъалаҳои муҳити зист, ки дар арзёбии стратегии муҳити зист баррасӣ шудаанд

Ҳаво

☺ Истифодаи васеътари манбаъҳои алтернативӣ ва таҷдидшавандаи энергия метавонад ба коҳиши энергияе бурда расонад, ки аз сӯзишвориҳои канданӣ тавлид мешавад ва бо ин роҳ, партоби моддаҳои олудакунандаро ба ҳаво коҳиш медиҳанд

☹ Истифодаи биогаз ва пӯсиши он метавонад ба сифати ҳаво таъсири манфӣ расонад

Тағйирёбии иқлим

☺ Истифодаи васеътари манбаъҳои алтернативӣ ва таҷдидшавандаи энергия метавонад ба коҳиши энергияе бурда расонад, ки аз сӯзишвориҳои канданӣ тавлид мешавад ва бо ин роҳ, партоби газҳои гармхонаиро коҳиш медиҳанд

☹ Оқибатҳои эҳтимолии тағйирёбии иқлим метавонад ба захираҳои табиӣ ва тавлиди энергияи таҷдидшаванда бурда расонад – монанди афзоиши сатҳи оби баҳри Каспий, коҳиши захираҳои об, обхезиҳое, ки зуд-зуд рӯй медиҳанд, тағйирот дар истеҳсоли биогаз (ба сабаби хушксолӣ), тағйирёбии самти бод.

OSCE Umwelt Bundesamt AAP Advisory Assistance Programme UNECE

Намунаҳои масъалаҳои муҳити зист, ки дар арзёбии стратегии муҳити зист баррасӣ шудаанд

Воситаҳои маишат

- ☺ Рушди манбаъҳои алтернативӣ ва таҷдидшавандаи энергия метавонад сифати зиндагии одамонро, махсусан дар минтақаҳои дурдасту кӯҳистон, ба воситаи сарчашмаҳои нави воситаҳои маишат ва шуғл, инчунин муосирсозии инфрасохтори маҳаллӣ ва иншоотҳои ҷамъиятӣ такмил диҳад
- ☺ Гуногунсозии захираҳои энергетикӣ метавонад ба коҳиш ёфтани истифодаи энергия аз сӯзишвориҳои канданӣ ва беҳсозии таъминоти энергия бурда расонад
- ☺ Нерӯгоҳҳои обӣ-барқӣ, офтобӣ ва бодӣ дар ихтиёр доштани заминро тақозо менамоянд, ки метавонад ба мероси моддии фарҳангӣ ва истифодаи анъанавии заминҳо таъсир расонад

Намунаҳои масъалаҳои муҳити зист, ки дар арзёбии стратегии муҳити зист баррасӣ шудаанд

Алоқамандиҳо бо дигар соҳаҳои иқтисодиёт

- ☹ Нерӯгоҳҳои бодии баҳр метавонанд бо коҳиш додани ҷозиба ё ҳавасмандии сайёҳон ба минтақаҳои соҳилӣ таъсир расонанд
- ☹ Нерӯгоҳҳои бодии баҳр метавонанд бо саноатҳои истеҳсоли нафт, газ ва моҳӣ ихтилофро ба вуҷуд оранд
- ☹ Корҳои нави сохтмонӣ (аз ҷумла, нерӯгоҳҳои обӣ-барқӣ, офтобӣ, бодӣ ва хатҳои интиқоли нерӯи барқ) метавонанд бо соҳаи кишварзӣ дар мавриди истифодаи захираҳои табиӣ (масалан, тавлиди биомасса дар замини кишт) рақобат кунанд
- ☹ Тағйир ёфтани режими об дар натиҷаи рушди гидроэнергетика метавонад ба саноати моҳипарварӣ таъсир гузорад, ки дар навбати худ ба иқтисоди маҳаллӣ таъсири манфӣ мерасонад

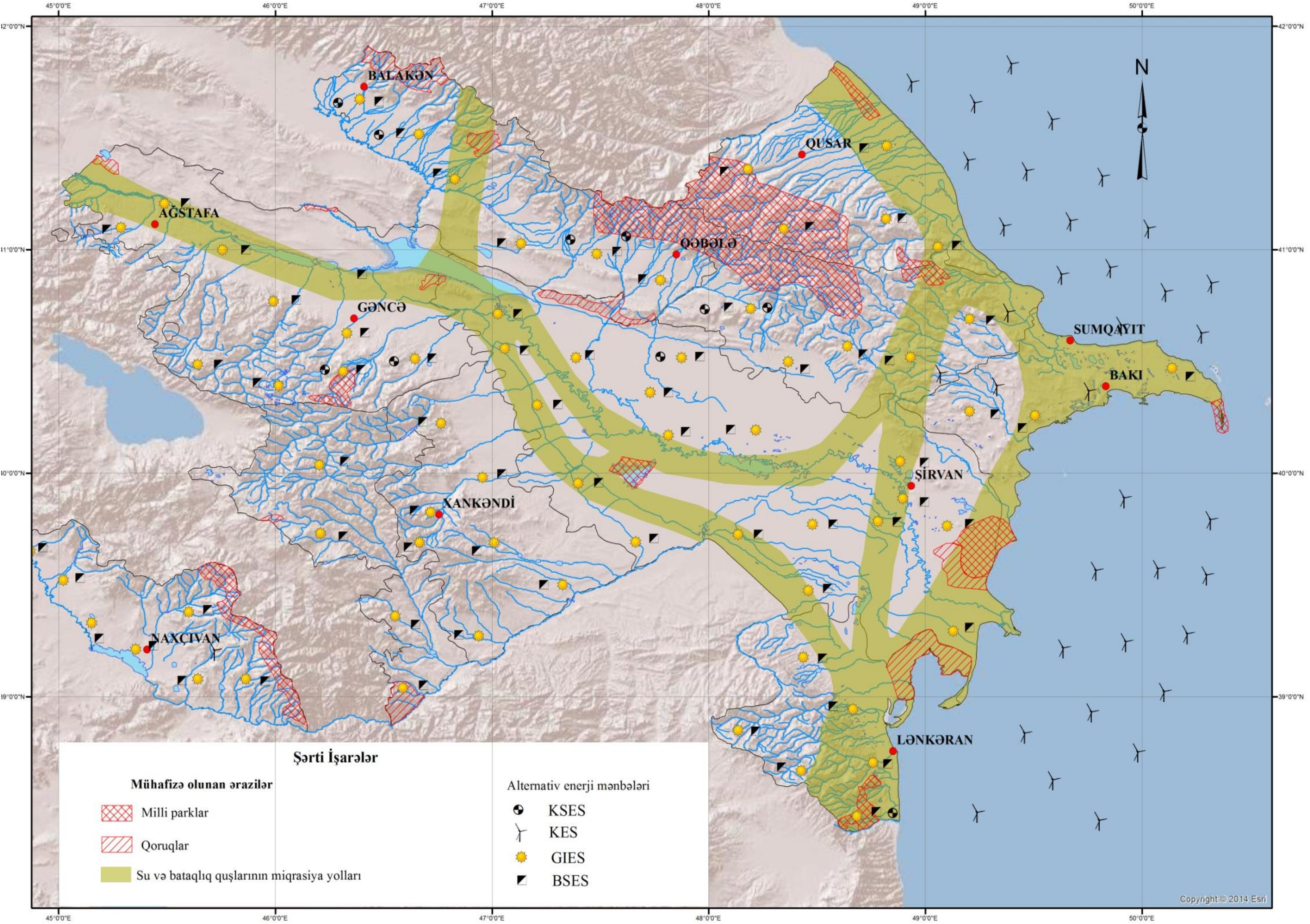

BALAKƏN
QUSAR
AĞSTAFA
QƏBƏLƏ
GƏNCƏ
SUMQAYIT
BAKI
ŞİRVAN
XANKƏNDİ
NAXÇIVAN
LƏNKƏRAN
N
Şərti İşarələr
Mühafizə olunan ərazilər
Milli parklar
Qoruqlar
Su və bataqlıq quşlarının miqrasiya yolları
Alternativ enerji mənbələri
KSES
KES
GIES
BSES
45°0'0"E
46°0'0"E
47°0'0"E
48°0'0"E
49°0'0"E
50°0'0"E
42°0'0"N
41°0'0"N
40°0'0"N
39°0'0"N
Copyright:© 2014 Esri

Намунаҳои тадбирҳои коҳишдиҳӣ

- Стратегия бояд ба коркарди дубора ва истифодаи дубораи ҳадди аксар имконпазири захираҳову маводҳои арзишманди табиӣ мусоидат намояд то устувории экологии лоиҳаҳои манбаъҳои алтернативӣ ва таҷдидшавандаи энергияро такмил диҳад.
- Барои коҳиш додани таъсири ногувор ба муҳити зист ва саломатии инсон беҳтарин методҳои дастрас бояд истифода шавад.
- Стратегия бояд тадбирҳои гузоштани саҳмҳои пулиеро инъикос намояд, ки операторҳои/таҳиякунандагони манбаъҳои алтернативӣ ва таҷдидшавандаи энергия пардохт мекунанд ва лоиҳаҳои ҷомеаҳои маҳаллии наздик ба иншооти манбаъҳои алтернативӣ ва таҷдидшавандаи энергияро бевосита маблағгузорӣ менамоянд, монанди роҳҳои муосир, биноҳои нави ҷамъиятӣ, майдончаҳои варзишӣ ё дигар иншоотҳои зарурӣ.

OSCE Umwelt Bundesamt AAP Advisory Assistance Programme UNECE

Намунаҳои тадбирҳои коҳишдиҳӣ

Тавсияҳо барои ҷойгирсозӣ дар макро-сатҳ:

- Макони ҷойгиршавии лоиҳаҳои мушаххаси манбаъҳои алтернативӣ ва таҷдидшавандаи энергия бояд бо таҳлилҳои ҳудудие мутобиқ бошад, ки дар чорчӯби арзёбии стратегии муҳити зист ва тавсияҳои дахлдор анҷом дода шудаанд:
  - Иншоотҳои тавлиди энергия аз биомасса ва партовҳо набояд дар минтақаҳое ҷойгир шаванд, ки ҳоло сифати ҳаво дар он ҷо паст аст.
  - Нерӯгоҳҳои бодӣ набояд дар гузаргоҳи муҳоҷиратии парандагон ё дар минтақаҳои барои парандагон муҳим ҷойгир шаванд
  - Чархаҳои (турбинаҳои) бодӣ набояд 0.5км – 1км (вобаста аз омӯзиши садо ва дигар омӯзишҳои таъсир) наздиктар ба биноҳои истиқоматӣ ва 500м наздиктар ба иншоотҳои корӣ ҷойгир шаванд.

Ташаккур аз таваҷҷуҳатон!

OSCE

Umwelt Bundesamt | AAP Advisory Assistance Programme

UNECE